

Möjligheterna med HCT- transporter

Thomas Asp
Örebro 15 september 2023

Agenda

- Information om arbetet kring HCT i Sverige
- Status kring införandet av BK4 och 34,5 meter långa fordon
- Beredskap i kommuner och regioner

Information om arbetet kring HCT i Sverige

Varför HCT

- **Minskad energianvändning** per ton eller kubikmeter fraktat gods med upp till 20 %.
- Lika mycket **minskade utsläpp** av koldioxid om fossila drivmedel används.
- Lika **hög trafiksäkerhet** som för trafik med konventionella fordon.
- Samhällsekonomiskt lönsamt då HCT till stor del använder **befintlig kapacitet** i transportsystemet
- HCT **minskar näringslivets transportkostnader** och ökar därmed konkurrenskraften för svensk transport- och fordonsindustri

Bakgrund och historik för HCT i Sverige

- Idé om HCT (Skogforsk) 2007
- ETT-projektet startades 2009
- HCT-program startades på CLOSER 2012
- Färdplan HCT 2013
- Regeringsuppdrag 2014 2015 2016 2019
- Högre tillåten bruttovikt infördes (64 ton) 2015
- Högre tillåten bruttovikt infördes (74 ton) 2018
- Uppdaterad färdplan HCT 2019
- Regeringen godkände införande av längre fordon (34,5 m) 2022

Vad händer i övriga länder

2016 Spanien 60 ton 25,25 m

2016 Tyskland 40/44 ton 25,25 m

2019 Finland 76 ton 34,5 m HCT

2020 Spanien test med 70 ton 32,5 m

2023 Nederländernas test med 70 ton 32 m

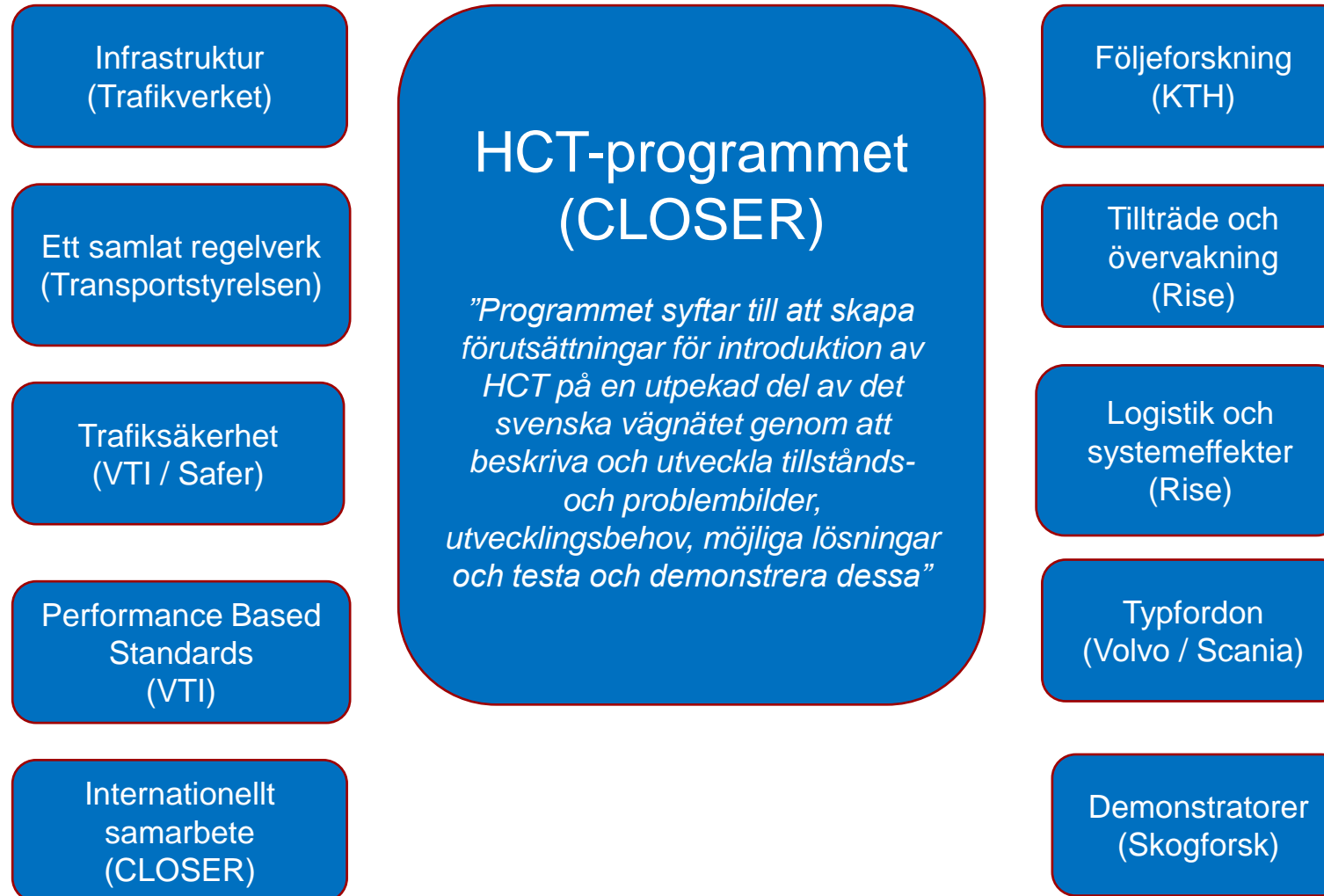
2023 Norge test med 74 ton 25,25 m

2024 Danmark test med 70 ton 32 m (Vejle till Öresundsbron)

Utveckling tillåten bruttovikt

Upplägg HCT-program

Status kring införandet av BK4 och 34,5 meter långa fordon

Status införande av BK4

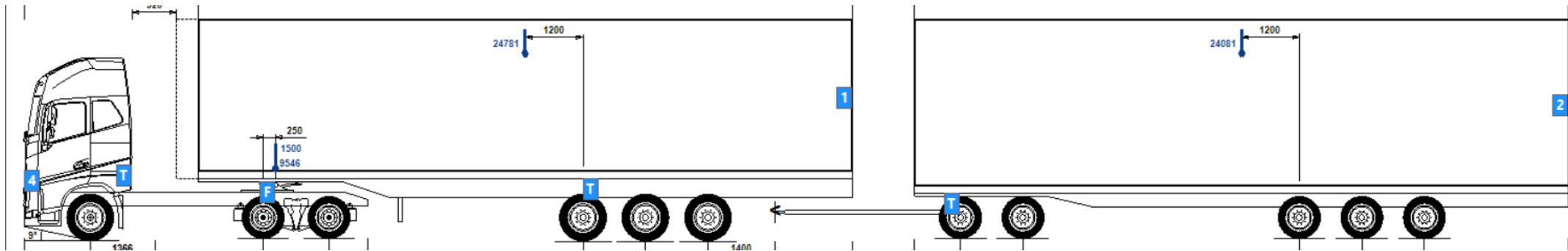
- Allmän inf om BK4
  - [Bärighetsklasser \(BK\) på vägar och broar - Bransch \(trafikverket.se\)](#)
- Karta över BK4-vägar
  - [NVDB på webb \(trafikverket.se\)](#)

Generella krav på 34,5 m fordon

- Fordon ska ha stabilitetssystem (ECE R-13)
- Fordon ska ha elektroniska bromssystem (ECE R-13)
- Fordon ska ha anordningar för utökat siktfält
- Krav på kopplingsanordning (fasta värden)
- Lastbilen ska ha minst 3 axlar
- Sista axeln på första påhängsvagnen ska vara styrbar

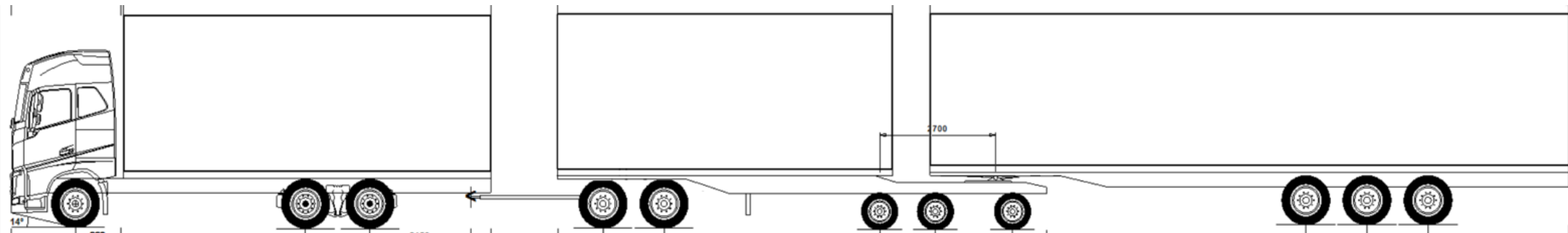
A-Dubbel kombination

- Dragbil + 1:a påhängsvagn + dolly + 2:a påhängsvagn

AB-dubbel kombination

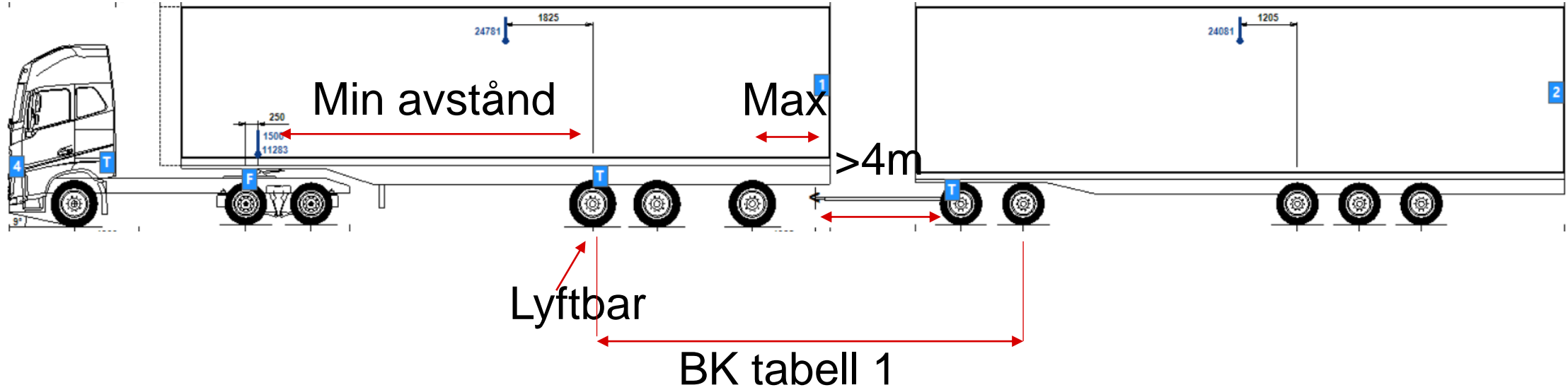
- Lastbil + dolly + link-påhängsvagn + 2:a påhängsvagn

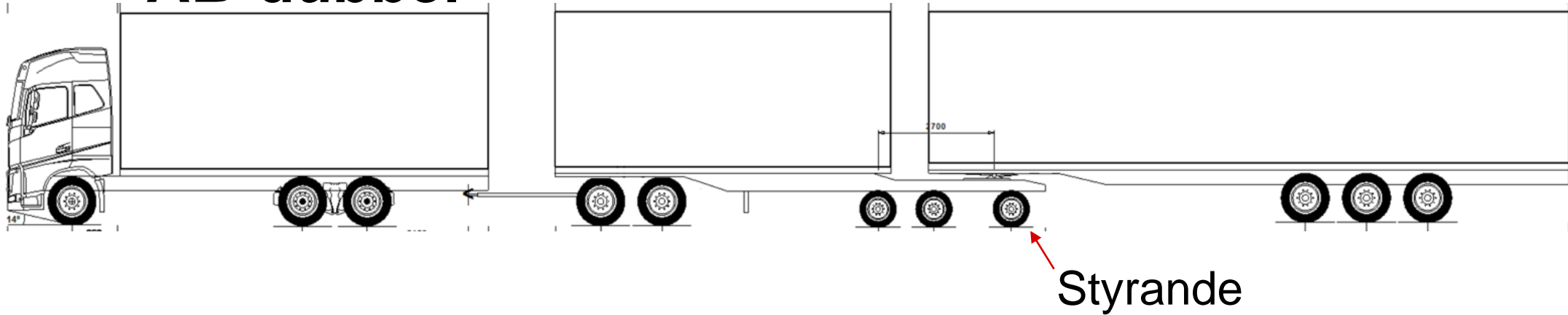
A-dubbel kombinationen

- Minsta tillåtna avstånd mellan främre kopplingsanordning och första axeln på första påhängsvagnen i en A-dubbelkombination
- Största tillåtna avstånd mellan bakre kopplingsanordning och sista axeln på första påhängsvagnen i en A-dubbelkombination
- Första axeln på den första påhängsvagnen i en A-dubbelkombination ska vara lyftbar

A-dubbel

AB-dubbel

Om kombinationen väger över 64 ton ska dessutom

- Lastbilen ska ha minst 2 drivande axlar
- Motoreffekten ska vara minst 310kw

- Uppmärkning av fordon

Trafikverkets uppdrag

Långa lastbilar

- öppning av utpekade vägnät samt fördjupad utredning av anslutningsvägar

Två sammankopplade delar;

- Regeringsuppdrag
  - Möjliggöra transporter till och från relevanta målpunkter
  - Samråd och dialog med kommuner
- Öppna ett sammanhängande vägnät
  - Utpekade statliga vägnät 2019
  - Trafikföreskrifter

Utpekat vägnät

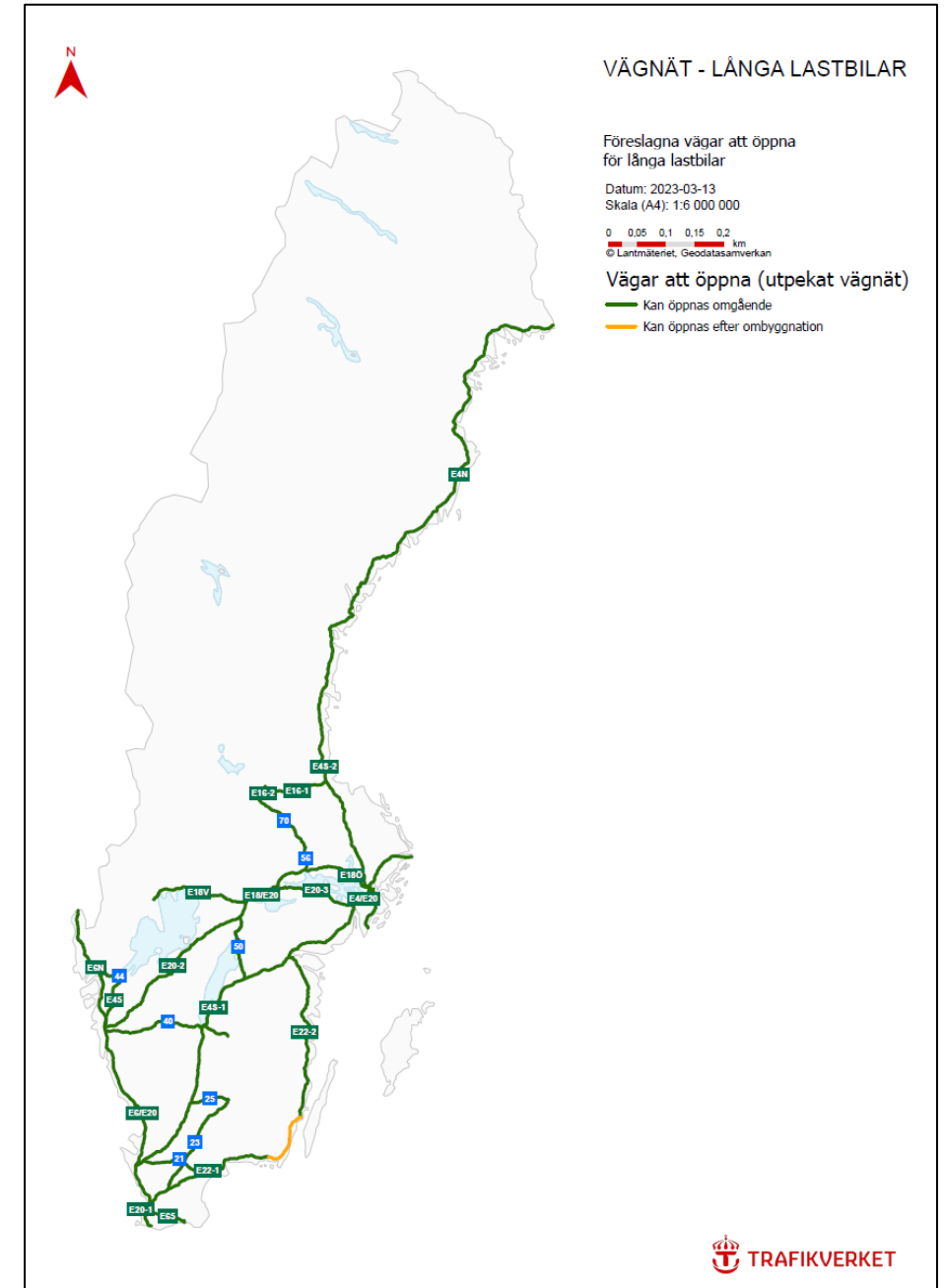
- kriterier och metod

Ca 450 mil sammanhållet vägnät som kan öppnas med smärre åtgärder, se karta

Viktiga kriterier inför upplåtande

- Nöduppställning
- Påfarter och växlingssträckor
- Omkörning
- Rastmöjligheter
- Omgivningsskydd
- Gång- och cykeltrafik
- Framkomlighet *)
  - Korsningar
  - Tätortsgenomfarter
  - Angöring till terminaler

*) Samma krav som för 25,25m- kombinationer. Backrörelser ska dock undvikas.

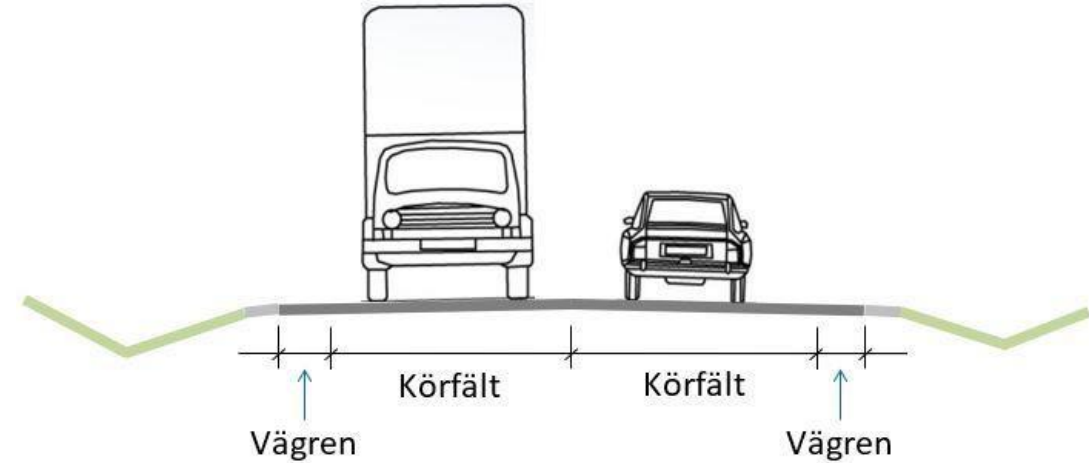
Anslutningsvägar

- kriterier och metod

För att uppnå nyttan med det utpekade vägnätet, så behöver man nå målpunkten!

Den statliga anslutningsvägen..

- ska ha tillräcklig vägbredd, så trafiksäkerheten är god för alla trafikanter.
- ska ligga inom 10 km från huvudvägen (utpekat vägnät).*)
- ska ha god geometri, så tillräckliga omkörningssträckor uppnås.
- ska nå kraven på framkomlighet. **)
- behöver inte nå kraven på rastmöjligheter eller för nöduppställning.
- ska nå målpunkten direkt eller ansluta mot kommunal väg med upprättad trafikföreskrift.

Krav på vägsektion för upplåtande av statlig anslutningsväg ***)

	Blandtrafik			Separerad GCM		
	40/50	60/70	80	40/50	60/70	80
Körfält	3,25	3,5	3,5	3,25	3,25	3,5
Vägren	0,25	0,5	0,75	0-0,25	0,25	0,25

*) Undantag för vissa sträckor med hög vägstandard.

**) Samma krav som för 25,25 m kombinationer

**) Undantag har gjorts för vägar med mycket kort sträcka från huvudväg

Fortsatt arbete

- i närtid

- Kompletterande dialog
  - Kommuner
  - Näringsliv
- Syftar till;
  - Möjliggöra anslutningsvägar utifrån näringslivets behov och önskemål
  - Möjliggöra för de kommuner som ännu inte hanterat frågan
  - Möjliggöra för kommuner som önskar komplettera med fler anslutningsvägar
- Tidplan
  - Önskemål om kompletterande statliga anslutningsvägar behöver komma Trafikverket tillhanda senast 31/12- 2023
  - Kompletterande anslutningsvägar kan öppnas för långa fordonståg tidigast 1 juli 2024

Tidplan

Aktivitet	Tid
Dialog med kommuner	jan-maj, 2023
Remiss av föreskrifter, statliga vägar	19 juni-29 sep, 2023
Föreskrifter träder ikraft, vägnät öppnas	1 december 2023
Kompletterande dialoger	1 juli-31 dec, 2023
Kompletterande anslutningsvägar, föreskrifter och remisser	1 jan-30 juni 2024
Föreskrifter för kompletterande anslutningsvägar träder ikraft	1 juli 2024

Sammanställning

- samtliga vägar oavsett väghållare

- Vägnät som öppnas 1 december;
  - cirka 4500 km utpekat vägnät
  - cirka 1400 km statliga anslutningsvägar
  - 544 identifierade målpunkter tillgängliga (varav 235 industriområden)
  - Totalt 5900 km statliga vägar, plus tillkommande kommunala vägar
- Samtliga vägar (oavsett väghållare) i NVDB, våren 2024
  - www.nvdb.se
- Samtliga statliga vägar som öppnas 1 december
  - [Trafikverkets föreskrifter om långa fordonståg](#)

Beredskap i kommuner och regioner

Samråd och dialog

- 160 kommuner
- Syftar till att identifiera målpunkter och anslutningsvägar till relevanta målpunkter, exempelvis;
  - Hamnar
  - Terminaler
  - Större industrier eller industriområde
- Säkerställa att respektive väghållare tillåter långa fordonståg på de identifierade anslutningsvägarna

Trafikverket ↔ Kommunerna

- Mycket viktigt att alla kommuner öppnar anslutningsvägnät från terminaler/hamnar mm (s k first/last mile access)
- Viktigt att även se över bärighetsklassificeringen av vägnätet
  - minst BK1 och helst BK4

Sammanfattning

- Vägnät för långa lastbilar/fordonståg öppnas 1 december 2023
- Två fordonskombinationer tillåts inledningsvis (enligt Transportstyrelsens fordonskrav)
- Möjlighet att komplettera med ytterligare anslutningsvägar framöver
- Fortsatt långsiktigt arbete med syfte att öppna fler vägar

Frågor?

Nordic HCT Conference 2023-10-11

Tack för visat intresse

thomas.asp@trafikverket.se